



„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo, in
soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vsa leta gl. 8.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta 3.—; 4.50
za četrt leta 1.50; 2.25

Posamične številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov.,
v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez priložene naročilne se
upravnštvo ne ozira.

EDINOST

Oglaš in ostanila se računa po 8 no-
vica v petiti; za naslova z debelim
črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga
obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javna zahvala, osmrtnice itd
se računa po pogodbi.

Vsi opisi se pošiljajo uredništvu Piazza
Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti
trankovano, ker ne frankovana se ne spro-
jemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inzerate pre-
jema upravnštvo Piazza Caserma št. 2.
Odpri reklamacije „proste poštine“

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinost je m. 4.“

Goriškim „konservativcem“.

(Dopis iz Istre)

Neizrečeno mi je dobro delo, da ste
v poslednji številki prav pošteno kronili
po prilih brbljavi list „L' Eco del Litorale“,
kateremu ni do družega, nego da obrekuje
in Slovencem podtika nepatrijotičke na-
mene, da bi le pri višjih krogih očrnil vse
one činitelje, ki se v ljubezni do rodu
svojega potezajo za političko in narodno
svobodo naroda slovenskega. Navidezno
obsojajo gospoda pri „Eco“ idejo narod-
nosti, v resnici so pa sami strastni politi-
konji in narodni fanatiki; fanatiki v toliki
meri, da vlečejo na jedni in isti vrvi z
najljutejšimi protivniki katoliške vere,
samo zato, ker so ti poslednji zajedno
istotako strastni protivniki naroda sloven-
skega.

V svoji številki z dne 17. avgusta
pravi „Eco“, da je narodna ideja krivična
in nekatoliška ter da je lastna
samo svobodnjakom (uomini piu o
meno liberalizzanti). Kaj porečete k temu
gospoda pri „Slovinci“? „Slovenec“ je
vender tudi katoliški list, vsaj toliko, kolik-
or goriška „Eco“, in vender se brani z
vsemi štirimi proti očitju, kakor da se
je izneveril narodnemu programu. Torej
goriški „konservativci“ proglašajo narod-
nost brezpogojno za nekatoliško, ljublan-
ski pa jo baje vsporejajo takoj za vero. To je
gorostasna kontradikcija. V interesu na-
rodne stvari in osobito v interesu meje-
bojnega miru v Sloveniji bi bilo
želeli, da ljubljanski „Slovenec“ konečno
jasno označi stališče svoje nasproti gori-
škimi „konservativcem“, koji kogarsibodi
— in bil bi tudi Žid — strastno pritiskajo
na burna svoja srca, samo sloven-
skega narodnjaka ne. Ta je stig-
matizovan za vekov veke. Če kdo ljubi
narod slovenski in njega jezik samo v be-
sedih, ga še tako nekako trpe, ako pa bi
hotel ljubezen to kazati v dejanjih,
takoj mu na čelo pritiskajo znak pagan-
stva, brezverstva in veleiz-
daje. Tako praktikujejo sedaj v Gorici
in malo je upanja, da bi se kmalu pri-

bližal konec njihovega parokizma. Zato
pa bi prosili konservativce ljubljanske, da
nam Primorcem pojasnijo, kako mislijo
ne le o narodnosti v obče, ampak o gori-
ških izbruhih silne in slepe strasti posebe.
S takim konservativizmom, ki svojega
bližnjega obdolžuje zločinstva — kajti vele-
izdajstvo je zločinstvo — ne da bi imel
v to najmanjšega povoda, kamo-li dokazov:
a takim konservativizmom se mi pravi ka-
toliki ne bodemo nikdar identifikovali.
Druge obrekovati, da bi sebe povišavali,
ni krščansko, ni katoliško. Tako nega-
tivno delovanje obsojamo najostreje.
Delujte pozitivno, dokazujte nam o
resnicah svete vere, bodite prepovedniki
— ne da bi pri tem druge blatili, —
večne morale, koje treba uveljaviti tudi
v političnem življenju, in uverite se, da
ste tem potem veliko več koristili veri,
Cerkvi in pravim konservativnim
načelom, nego s pavšalnim obrekova-
njem in zasramovanjem vseh onih, ki o
slovenski narodnosti — povdarjamo slo-
venski, ker, ako gre za italijanski jezik,
ste tudi vi narodnjaki — drugače mislijo,
nego vi mislite. Da so narodnostni boji
škodljivi, vemo tudi mi; tudi mi obžalu-
jemo, ako boji ti zadobe obliko, naspro-
tjujočo načelom krščanske ljubezni. Ali kaj
hočete? Boj ta je sedaj na dnevnem redu,
uprašanje to se mora rešiti. Takim nači-
nom pa, kakor delate vi, ne ublažujete in
ne ugajate nasprotstev, ampak poostre-
jete jih, ker vlivato olje v ogenj. Ako
menite, da se taka ideja kar meni nič,
tebi nič da spraviti raz dnevnega reda,
kajti da ste ignoranti, da niste zdrli možje,
in da ste zastojni hlače trgali po šolajih
klopek, kajti ne umete posnemati naukov
iz zgodovine. In kar je glavna stvar: oni,
ki so inšpiratorji sedanjih goriških kon-
servativcev — nekdanj so bili drugačni —
niti z daleka ne poznajo praktič-
nega življenja; zato pa tudi svet
njih ne razume. Jednstranski in tesno-
arčni so in zato niso in ne morejo biti
— pravični. Kakor so jim nazori jedno-
stranski, tako so jim sredstva, koje upo-
trebljujejo neprimerna, neprikladna in de-

loma nemoralna. Ali ni obrekovanje ne-
moralno? Obrekujejo vam cele stranke in
obrekujejo vam — in to je najžalostnejše
— tudi posamične osebe.

Kako obrekujejo narodno stranko,
povedali ste prav dobro v članku „Obre-
kovaletem“. Da pa tudi posamičnim osebam
ne prizanašajo, dokazal je istrski dopisnik
goriške „Eco“, ki je prav nekrščanski
tiral osebo g. Jakiča v blato. Neprijetno
je sicer baviti se v javnem listu s privat-
nim življenjem kogar si boji, ali da po-
kažemo, kako lahko je koga očrnuti, ako
dotičniki, ki te grozne stvari čitajo, ne
poznajo resničnih dogodkov, dotekniti se
hočemo s par besedami tudi Jakčeve
sfere. Ta gospod opravljal je službo svojo
kot dušni pastir v Pulji toli uzorno, da je
bilo ljudstvo okolice kar navdušeno zanj.
To ni ugajalo nekaterim in zapričel se je
proti Jakiču boj, kakor si perfidnejšega
ne moromo misliti. Zaradi raznih dopisov,
na katerih je bil Jakič tako nedolžen kot
novorojeno dete, koval se se denuncija-
cije na vse strani, zlorabljal se je leca
in prišlo slednjič do kazenske obravnave
v Rovinju. Rovinj! kdo ga ne pozna
strastno-lahonskega gnezda? In celo v tem
Rovinju se je ljudstvo tako škandalozovalo
na početju znanih propovednikov „kršćan-
ske ljubezni“, da je po dovršeni obrav-
navi poklonilo bouquet — zastopniku
Jakiča. Prvi politični uradnik v deželi
je svojedčasno brezpogojno priznal, da se
Jakiču velika krivica godi in posredoval
je pri škofu poreškemu. A komaj so znani
strastneži to izvedeli, kar drvili so v Poreč,
da so zrušili, kar je odličnjak sezidal za
mir in spravo. — Prvi politični uradnik
v mestu Puljakem trdil se je, da bi zadevo
poravnal ter vabil v ta namen v sestanko.
Dvakrat so segli strastneži
temu gospodu v roko z oblubo,
da pridejo na določeno mesto,
a vsakokrat so prelomili be-
sedo. Jeli to moralno? Strast — in to
je bila narodna strast — bila je
hujša nego ljubezen do miru. Afera Ja-
kičeva ima na stotine podrobnosti, katere
vse nam pričajo, kako daleč morejo za-

bresti ljudje, koji bi morali vsem nam
kazati, kako se nasprotniku od-
pušča. Žalostno je pač, da je tako daleč
prišlo, ali gospoda pri „Eco“, ožigosajte
one, ki so na tem krivi, da je tako daleč
prišlo. Da pa ni bila krivda izključno na
Jakičevi strani, kakor davate vi razu-
meti, priča vam lahko vsa hrvaška du-
hovščina istraka. Torej pustite ga vsaj
sedaj pri miru, ko vas nič ne upraša ter
se le bojuje odkrito in pošteno — za svoje
prepričanje.

„Lega Nazionale“.

(Konec).

Mirno vestjo torej lahko rečemo —
in s tem ne delamo nikomur krivice —
da je društvo „Lega nazionale“ istotako
nepotrebno, kakor nevarno in škodljivo.
A kaj nam pomaga ta zavest? Zavest, da
nasprotniki hodijo le po potih krivice,
nam je sicer v nekako moralno zadoščenje,
a to le pred nami samimi, kajti vnanji,
nam po večini neprijazni ter po zidovstvu
reprezentovani svet se je odvadil, pošte-
vati političko moralo kot prvi pogoj raz-
voju zdravih političkih in mejebojnih na-
rodnih odnosov, ampak vodi ga zgolj
narodni in politički egoizem, koji nam po-
raja najgrši terorizem in nasilstvo. Sebič-
nost vleva osobito v židovskem jarmu
ječečemu Nemstvu, da se druži z vsemi
onimi, ki so nam tudi sovražni. In tako
vidimo, da sta se združila ogenj in voda,
da bi nas uničila, da so se združili ekstre-
mi v borbi proti nam, da so se združili ele-
menti, sicer jeden drugemu do fanatizma
nasprotni, da pritiskajo na nas vsak se
svoje strani: Nemci, Madjari in Italijani
stopili so v koalicijo proti Slovanstvu.

Ako pa je tako, nam bore malo po-
maga, ako se le mej seboj tolažimo, da
je pravica na naši strani in da pravica
mora zmagati prej ali slej. Bog ne daj,
da bi izgubili vero v večno in božjo pra-
vico — kdor je zgubil to vero, zgubil je
poslednji moralni stebel, na kojega se je
opiral in mora pasti —, ali spomniti se

PODLISTEK.

Nevarni trenotki.

Prosto poslovenil Avgustin Janša.

Bil je prvi dan moje ljubezni, ko se
podam pozno zvečer proti stanovanju svoje
izvoljene. Hiša starišev mojih bila je jedno
uro od vasi oddaljena. Bilo je ravno me-
seca vinotoka. Jaz sem hotel že pred
jedno uro oditi, toda obisk nekega pri-
jatelja me je zadržal. „Vzemi psa seboj“
reče mi mati, ko sem odhajal in zvesta
zvita žival gledala me je in mahala z re-
pom kakor bi mojega dovoljenja pričako-
vala. A jaz odvrnem, da naj pes le bišo
varuje, samega sebe bom že obvaroval.
Oče sedel je pri oknu in gledal v noč.
— „Hitro hodi“ opominjal me je, kajti
vreme se bo spremenilo v tej noči, in
bojim se, da dobimo dež. Vzel sem
s seboj dežnik, katerega mi je mati prinesla,
vtaknil ključ v žep in zapustil hišo. —
Mesec me je tako svitlo in prijazno gledal,
ko sem se proti njemu ozrl, da sem se

na tihem amejati začel svojemu očetu,
staremu vremenskemu preroku, kateri pa
se je že velikokrat zmotil v svojih pre-
rekovaljih. In vendar sem bil pogumen
kakor malokdaj, ko sem to pot nastopil.
Materina prošnja, naj bi psa seboj vzel,
me je pretresla; kakor da bi materino srce
nevarnost slutilo, misliti sem začel, da bi
morda v tej noči psa vendar potreboval.

Ozira se okoli ne zapazim ne na
dolgo ne na široko nobenega človeka. —
„Oj slabost!“ mislim sem si. Mati je mi-
slila, vedno je bolje, da bi se vsaj s psom
družil. Pospešim korake in zaživim v se-
selo posem, da bi svoje hude misli pregnal.

Nevesta je že obupala, da bi me še
tisti večer videla; nje mati hotela je že vrata
zakleniti in spat iti, ko jaz na okno po-
trkam. Bila je ura deset. Do najbližjih
hotel sem tam ostati, potem pa oditi proti
domu. Ko se pogovarjam z ljubo, nisem
pazil na uro; kako se začudim, ko pogle-
dam in vidim da je polnoč že odbilo. Ljuba
me je prosila, da bi pri njih prenočil in
njena mati pridružila se je prošnji hčere.
— V urah duhov na pokopališču ni dobro,

rekli so, kajti prestrašili se lahko tako, da
ti bo celo življenje škodovalo; ostani do
jutri pri nas in potem odideš zgodaj proti
domu.

Oče moje neveste bil je ukljub svojih
60 let še čvrst mož, kateri se ni ničesar
bal, ter dostavil, da bi bila sramota, ako
bi se prihodnji zet par grobov vstražil.
To je bil vzrok, da sem bil že pripravljen
oditi; slednjič je še nevesta zaradi časti
svojega ženina rekla, da naj odidem. Pa
da bi očeta ne razjesile, prosile so me
ženske, naj raje četrt ure dalje na okoli
grem, da se izognem pokopališču; kajti
bolje je izogibati se nevarnosti nego siliti
vanjo. Rekel sem jim, da bom šel, pa
vendar nisem bil zadovoljen s to oblubo.
Na pol pota mej hišo mojih starišev in
ljube ležala je vas in komaj streljaj daleč
pokopališče, tik njega pa cerkev.

Cesta peljala je čez pokopališče; že
zdavno je občina želela, da bi cesto okoli
pokopališča napravili, pa še do zdaj je
tako ostalo.

Pokopališče bilo je že mnogokrat
oskrunjeno; vaški brivec je še v pre-

teklem letu zagledal duha mej grobovi in
tudi grobokop videl je mnogokrat med 11.
in 12. uro luč v cerkvi. Ošabneži, to čuvali
majali so s glavami, bojazljivci pa so se
bali ter vrjeli. Mnogokrat sem se hotel
iz teh pravljic šaliti, toda ko sem pomislil
na duhove, sem se zopet zbal. Zapustil
dom svoje ljube premišljal sem, kaj mi je
storiti. Ako bi hotel okoli vasi, zamudil
bi najmanj četrt ure; in tavati med gr-
movjem zdelo se mi je bolj plašljivo, nego
grobovi na pokopališču. „Pot je kratka“,
mislim sem si, „sto korakov, in na drugi
strani sem; toraj hrani pot!“

Nebo se je pobleščilo, a zdaj pa zdaj
pretrgal je veter oblake in posvetil
je mesec blede na ravnine. V mislih utop-
ljen prišel sem precej daleč, ko zagledam
tik sebe temno postavo. — „Kam tako
pozno?“ vpraša zamolkot glas. „Proti N.“
odgovorim jaz prestrašen, ozri se na vpra-
ševalca. Mesec avetil je v tem trenotku
tako na spremljevalca, da sem ga mogel
natanjko opazovati. „Nihče izmed nas“,
zaslišal sem godrnjati, „pa vse eno“. —
„Ali se ne bojite o polnoči čez pokopa-

nam je nekega drugega reka, ki veli: pomagaj si sam in Bog ti tudi pomore! To velja posamičnikom, strankam in narodom. Pravica mora zmagati, dá! — ali naša sveta dolžnost je, da jej sežemo pod roko, da jej gladimo pot in da na vse pretege sodelujemo, da zmaga prej ko prej! Torej, slovenski rodoljub nikar ne misli, da zadošča, ako ropotaj proti nasprotniku, ako mu neprestano dokazuje, kako krivico nam dela, ampak delovanje tvoje bodi pozitivno, da paralizujemo pritisk z nasprotne strani. Misli nam je na primerna sredstva, da odvrnemo pretečo nam rečenično pogibelj — in ne samo namišljeno, kakoršna služi nasprotnikom našim v pretvezo, da skrivajo pod nje okriljem krivične svoje namene. — Priznati nam je sicer, da se je v nas marsikaj storilo, ali vse to je nedostatno. Skrbeti moramo za to, da si avstrijski Slovani ustvarimo sredstva, vsaj približno enakorodna orožju protivnikov. In zato smo živo radostjo pozdravili nasvet zagrebškega „Obzora“, da se avstrijski Slovani tesneje oklenejo drug drugega, da se skupijo pod zastavo vzajemnosti, da si osnujejo skupno kulturno društvo. Dá, koncentracije moči nam treba, kakor ribi vode. Potreba ta nam stopa živo pred oči, ako pomislimo na različne narodno-gospodarske odnose Slovanov, živčih v širni državi naši. Jedni so na trdnem, drugi stojimo pa na jako šibkih nogah.

Bog ne daj, da bi se hoteli oni, ki so na boljšem, postaviti na separatiško stališče, češ, mi si že lahko sami pomagamo. Stališče to bi bilo pogubonosno, kajti kulturni in politični nameni so nam vsem jednaki in zato smo navezani drug na drugega. Maloštevilna je na primer delegacija naša v poslanski zbornici in vender je bila čestokrat v kritičnih momentih v izdatno podporo češkim poslancem. To so češke novine mnogokrat odkrito priznavale. Rekli smo, da so nam kulturni in politični nameni jednaki; in ti bi bili: osiguranje narodnosti naše in upliva v državi, primerne števila našemu.

Prepričanje o potrebi mejsebojnega približanja avstrijskih Slovanov prodira je že tudi v češke kroge. To je jasno iz izjav dr. Grégra, koje je priobčila „Köln“. Ztg. in smo je posneli v političnem pregledu zadnje številke. Ne vemo sicer, jeli vse avtentično, kar je ta list priobčil; ker pa se stvar do danes ni dementovala, moramo pač misliti, da se je mladočeški vodja vsaj približno tako izjavil. Načelno ne bi imeli mnogo ugovarjati programu dra. Grégra, — zahtevati pa bi morali seveda najprvo, da nam pojasni, kako avtonomijo si misli za posamična slovanska plemena: ali po narodih ali deželah — ali

lišče hoditi,“ uprašá dalje. „Pravijo, da stari skupuh, katerega so pred 10 leti pokopali, ne najde miru in da mora vsako noč v cerkvi en očenaš zmoliti.“ — Te besede so me ujezile, vendar se nisem upal ptujca razžaliti. — „Ko bi se bal, nebi tukaj hodil“, odgovorim srčno. Precej daleč sva šla tiho skupaj, naposled sem se jel bati, kajti njegov grozen obraz, temne oči, veliki nos, gosta brada in njegov zamolkel glas, vse priča, da bi mogel ta človek dovršiti kak zločin.

„Ogibajte se cerkve, nadaljuje tujec“, saj ste že slišali, da se mnogokrat v cerkvi luči prikazujejo, kajti notri molijo duše, katere ne morejo zaželenega miru najti.“ Zdelo se mi je, kakor da si moj spremljevalec prizadeva, da bi me ostrašil, že sem mu hotel grobo odgovoriti, a ko se ozrem, ni ga bilo več. Kam je šel, od kod je prišel, tega nisem vedel, kakor nisem niti odhoda niti prihoda zapazil; mislil sem, da sam spada med tiste, ki o polnoči očenaš molijo.

(Dalje sledi).

se stališča oportunnosti bi rekli, da treba najprvo skrbeti za najpotrebnejše, to je za kulturne potrebe avstrijskega Slovanstva. Program dra. Grégra obsega celo vrsto državno-pravnih uprašanj. Za izvršenje takega programa treba — in gosp. Grégr sam se menda ne giblje v iluzijah v tem pogledu — šla uglediti in si treba ustvariti potreben material, koji bi omogočil izvršenje to. V ta namen pa treba v polni meri skrbeti za kulturne potrebe posamičnih slovanskih plemen: treba omike in zavesti. Ako skrbimo za kulturne potrebe slovanskih plemen, da se polagoma približajo popolnosti, rasti bodo tudi Slovani — to je naravno — se svojo nalogo, koja jim v državi naši pripada v državno-pravni pogledu. Začnimo torej hiao pri tleh zidati in dozidali jo bomo v zmislu Grérovega programa morda preje, nego si mislimo: ako smo dosledni, vstrajni in zložni. Čehi so kulturni narod, njim pripada prvo mesto mej avstrijskimi Slovani. In ne samo kulturni, ampak tudi najimovitejši narod so mej nami. Postavimo naj se na čelo akciji za osiguranje kulturnih potreb avstrijskega Slovanstva, poskočijo naj na pomoč nam vsem, ki potrebujemo njih pomoči; poprimo naj se lepe ideje „Slovanske lige“, koje je sprožil hrvatski „Obzor“. Ako to storé, uverimo se kmalu, da solidarnost avstrijskega Slovanstva ni utopijska in Čehi si ustvarijo armado, koje vodstvo jim ostane osigurano tudi za bodočnost.

Narodno-kulturnega jačanja nam torej treba; a v ta namen treba zopet slovanskim plemenom posebnih oblik, katere bi izvestno ne zadele na tako hud odpor pri naših nasprotnikih, kakor državno-pravne premembe. Dr. Grégr najbrže ve, kako oblike mislimo.

Ne čutimo se poklicane dejati nasvetov, kako naj bi se ta ideja izvršila. To tudi posamičniku ne bi bilo lahko in bi se morali tudi ob tem uprašanj ravnati po izreku: več oči več vidi. To pa bi morali biti oči, ki so že mnogo videle: izkušeni vodje posamičnih slovanskih plemen morali bi se sestati ter izdelati načrt kulturnemu društvu, koje bi bilo jez proti povodnji nemškega Schulvereina in laške „Lega nazionale“. Tako nasvetuje Zaderski „Narodni List“ in mi se temu nasvetu pridružujemo od vsega srca.

Skrb naša bodi torej, da širimo omiko, napredek in narodno zavest mej avstrijsko-slovanskimi plemen; ako vaposobimo vsaj mlajši rod, da bode mogel pojmiti zadačo avstrijskega Slovanstva, dosegli smo vse: ko smo si vsatvarili trdno podlago in smo si preskrbeli potrebni material, še le potem bomo mogli reševati državno-pravne probleme.

Čehi na noge! Mi pa za njimi!

Obljubili smo bili, da hočemo tudi nekoliko spregovoriti o kratkovidni taktiki avstrijskih Italijanov; ker pa nam je spis preveč narastel, zaključujemo za danes ter spregovorimo o predmetu tem ob drugi priliki.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Nemško-madžarska družba navalila je zopet na diko našo, na biskupa Strossmayerja. Povod hudi vojski je nek „pogovor“ nekega madžarskega časnikarja se škofom Strossmayerjem. Ker pa se ne vidi verjetno, da bi si biskup Strossmayer izbral uprav kakega Madjarja, da mu pove svoje misli in nazore, moramo pač misliti, da je ves ta „pogovor“ od konca do kraja izmišljen v ta namen, da bi grdili uzornega moža, koji nima na sebi druge pregrehe, nego da ljubi rod svoj in da je narod ta slučajno narod hrvatski. Kako tendenciozno je prirojen ves ta namišljen „pogovor“, razvidno je iz tega, da Strossmayerju podtikajo, da je

nasprotnik monarhičnega principa. Jasno je, kaj s tem namerujejo: Strossmayer ima v dvornih krogih šo mnogo prijateljev in to je treba tudi proti njemu nahajskati. Da je vsa stvar satansko zlobnostjo preračunjena, razvidno je iz tega, da dunajske novine niti niso čakale, se-li stvar obistino ali ne, ampak kar udrihajo po Strossmayerju, da je groza. „Neue Freie Presse“ priobčila je uprav gorostasen članek, v katerem čitamo vslik, da je ni dežele, ki bi kakor Avstrija toliko tepela radi krivega menenja, da je cerkev neobhodna opora državi. Ta vslik nam menda priča, da treba kje drugje iskati pravih nasprotnikov vere, ne pa v Slovencih. Kdor dela proti narodni zavesti v Slovencih, ta dela za nemštvo, za ono nemštvo, kojega glavni časnikarski predstavitelj je ravnokar izjavil, da cerkev ni potrebna državi. Kdaj je še kdo v Slovencih kaj takega trdil? Gospoda v Ljubljani nas menda razumejo. — „Obzor“ že prinaša izjavo, da Strossmayer sploh ni govoril z nikakim časnikarjem, torej tudi ne z advokatom Milasinom, koji poslednji je poročal dotičnemu madžarskemu listu. Lagali pa bodo vender-le še naprej!

Tretji obči avstrijski katoliški shod bode v mesecu avgustu leta 1892. Dr. Ebenhoch je že določil načrt programu, koji se doposle odličnim osebam v presojo.

Vnanje države.

Kraljica angleška brzojavila je predsedniku francoske republike naslednje: Čutim potrebo Vam izreči, kako me je razveselilo, da sem mogla v Osbornu pozdraviti admirala Gervaisa in njega častnike in kako občudujem francosko brodovje, koje sem ravnokar ogledala. — Predsednik Carnot je odgovoril: „Prosim Vaše Veličanstvo, da sprejmete priščno zahvalo na milostnem vsprejemu admirala Gervaisa in njega častnikov ter na mišljenju o francoskem brodovju.“

Danski poslanik izročil je v Fontainebleau Carnotu insignije slonovega reda ter mu izjavil simpatično čutstvanje danskega kralja.

Kakor se vidi uživa Francoska simpatije po vsej Evropi, izvzemši seveda gospodo v Berlinu.

V Bonesablu na Francoskem odkrili so te dni spomenik padlim v vojski leta 1870. Vojvoda Larocheouldski (rojalist) imel je slavnostni govor, v kojem je rekel mej drugim: „Mi želimo miru! Ako pa pride do vojne, združili se bodo vsi sinovi pod jedno zastavo, kajti pri nas ni strank, ko gre za domovino.“

Čarska obitelj ruska in grška kraljica odšli so na Dansko.

Shod socialistov v Bruselji so zaključili.

DOPISI.

V Gorici, dne 21. avgusta. — Dopisnik iz Kanala v zadnji številki „Edinosti“ mora biti jako pohlevna slovanska duša, ki je nenavadno zadovoljna z razmerami pri tamošnjem c. kr. sodišču. Dopisnik pripoveduje, da se pri tamošnjem sodišču in davkarji le slovensko po domače govori, da so uradniki pravični in potrpežljivi in da se je v Kanalu že izpolnila cesarjeva želja: „naredite mir med mojimi narodi!“ Res, boljšega zagovornika ne morejo imeti c. kr. uradniki v Kanalu. Za Boga, kakó naj pa uradniki v čisto slovenskem okraju s strankami govoré, ako ne slovenski! Po nemško, italijansko ali po turško je za tamošnje prebivalstvo vse eno, vse enako nerazumljivo. Ne ostane torej drugega nego slovensko občevanje s strankami. Čemu torej toliko slavošpevov radi te več kot naravne reči?! — Drugo pa je uprašanje: koliko zapisnikov in razzodb je

tamošnje sodišče že spisalo v slovenskem jeziku? Prosimo odgovora: v kakem jeziku uradujeta sodnik in pristav? Italijan iz tujine dobi v tem čisto slovenskem okraju poprej pravico v svojem jeziku nego domačin v slovenščini! In to pač ni vredno slavošpevanja! — Vrhu vsega tega imenovana gospoda v zasebnem življenju če le moreta širiti italijansko govorico. In ker smo Slovenci krotke duše, udá se nas 20 na voljo jednomu Lahu, in govorimo laški. Takó je tudi v Kanalu, takó v Ajdovščini. Naj bi tamošnji rodoljubi z gospodi uradniki, ki med Slovenci iščejo kruha, nikoli ne govorili drugače nego slovenski! — Kar se tiče uradnikov pri c. kr. davkarji: soglasano z gospodom dopisnikom.

Zopet pa ne moremo odobravati pohvale odvjetniku dr. Vinciju, ki vsak teden hodi v Kanalu „ščavom“ novce služiti. Dopisnik pravi, da je odvjetnik Vincij prijazen gospod in popolnoma vešč (!!) slovenskemu jeziku. Kolikor on toliko so nam prijazni in našemu jeziku veščji vsi goriški odvjetniki, trgovci in drugi Lahi ali renegatje: kedar gre za zaslužek in denar. Potem pa so nam zopet vsi jednako sovražni. — Uprašam g. dopisnika: Koliko tožb in ulog je dr. Vincij podal kanalskemu sodišču v slovenskem jeziku? Potem naj sodi njegovo prijaznost in pravičnost do našega naroda. Odvjetniki so pri nas v Gorici glavna ovira slovenskemu uradovanju, a za plačilo se dobé med nami še krotke duše, ki jih celó v javnih glasilih hvalisajo in priporočajo. Toliko bo gotovo dosti v primerno pojasnilo omenjenega dopisa.

Iz Novega mesta, 18. avgusta 1891. [Izv. dopl.] Čudne reči se dogajajo po Slovenskem, a takó čudne menda nikjer kakor pri nas. Vsekdo, ki čuje o teh dogodkih, mora se začuditi, da je sploh v moderni državi kaj takega mogoče. Čujte torej!

Pri nas imamo poleg družih društev „uniformirane purgarje“ in „gasilno društvo“. Naši „uniformirani“ pa sovražijo silno poslednje imenovano društvo. (Kot značilni moment pa moramo povdarjati, da je mej „uniformiranimi purgarji“ silamalo mešanov.) To sovražstvo so pokazali dne 15. t. m., ko je gasilno društvo praznovalo svojo petnajstletnico, pri koji slavnosti je sodeloval naš „Sokol“ in pevsko društvo. Tako je prav, vsaj gasilno društvo je — to mora vsakdo pripoznati — eminentno človekoljubno in vsakemu kraju potrebno društvo. Naše „uniformirane“ ne bi hoteli žaliti, ali izjaviti moramo, da se nam vidi društvo gasilcev veliko potrebnejši, nego njih društvo.

Ali naši purgarji mrze gasilno društvo in tej jezi mora se vse umakniti. Tako so hoteli preprečiti to slavnost in so v ta namen odposlali slavno deputacijo slavnih purgarjev k okrajnemu glavarju Schwarzu, — koji je pri nas približno takó „pri-ljubljen“, kakor je bil v Postojni in po Vipavski dolini — da bi „zaradi praznika“ prepovedal vajo gasilnega društva. Pobožni g. Schwarz je seveda takoj ugodil želji slavnih purgarjev, kajti on ne ljubi društev, koje ne stoje „Habt acht“ — in bila to makari okrajna bolniška blagajna. Ta zavod bi bil kmalu zaspal valed nebržnosti s kompetentne strani.

Schwarz je poklical k sebi načelnika gasilnega društva ter zahteval, da se vaja opusti. Načelnik seveda ni mogel pritrditi zahtevi gosp. glavarja, dokler se ne izjavi slavnostni odbor. Odbor je sklenil brzojavnim putem pri vladi prositi dovoljenja. To se je tudi zgodilo, ali odgovora nismo dobili. V soboto ob 10. uri predpoludnem — to je dan slavnosti — šel je načelnik zopet k Schwarzu, da izposluje dovoljenje za vajo. In kak odgovor je dal g. Schwarz? „Brzojavili ste sicer v Lju-

bljano na vlado und trotzdem erlaube ich ihnen nicht die Übung". Kakó naj si tolašmo ta „trotzdem"? Ni mogoče drugače, nego da je g. Schwarz dobil ukaz, da dovoli, a vzlic temu ni hotel dovoliti. Opravičeval pa se je s tem, da se po društvenih postavah mora vaja 24 ur popred naznati. Popred niso dovolili, ker je bil praznik, potem pa, ker se ni pravočasno objavilo. Uprava torej gosp. Schwarz: kako ste vedeli, da je istega dne, ko se je imela vršiti vaja, velik praznik, ako vam vaje niti prijavili niso? Prvi motiv za prepoved absolutno izključuje drugega. — In šele popoldne, neposredno pred določeno uro, doposlal nam je pismeno prepoved. In čemu je bilo po mestu toliko oboroženih moči? Mi smo mirni državljani in nikdar nismo mislili na to, da bi hoteli se silo kaj doseči. Torej čemu nas žalite in vznemirjate? In kam pridemo, ako bodo podrejeni organi kar svojevolično prezirali ukaze višjih oblasti? Ni-li nikogar, ki bi g. Schwarzu zaukazal: do tu in ne dalje! Mi vsi brez razločka političnega mišljenja želimo, da se zadeva ta natančno preišče. V to ime apelujemo do deželneega predsednika, g. barona Winklerja ter ga ponižno prosimo, da bi skrbel za to, da se k nam povrne oni blagi mir, kojega smo uživali, dokler ni mej nami živel — gospod Schwarz.

Različne vesti.

Veleč. g. A. Aškercu izročila je dne 17. tega meseca deputacija akad. društva „Slovenije“ častno diplomu. Dunajska „Slovenija“ imenovala je namreč velečasitega gospoda Aškercu že preteklo leto svojim častnim članom radi velikih zaslug, katere si je pridobil za slovenski narod kot pesnik in narodnjak. Gospod slavjenec navduševal je deputacijo v lepih besedah za bodoče delovanje v prospeh naroda.

Čudna logika. „Slovenec“ pravi, govoreč o „Slovanski ligi“, da misel ni napačna, ali ne izvršljiva; in sicer zato ne, ker Mladočehi niso pravi možje, da bi bili vodje avstrijskim Slovanom. Čudna logika to, zares čudna. „Slovanska liga“ — kakor jo mi razumemo — bi bila vendar zgolj kulturno, torej nepolitično društvo, pri katerem bi smele in morale sodelovati vse stranke vseh avstrijsko-slovanskih plemen. Čemu torej že a priori izključevati to ali ono stranko ali pa celo zametati krasno idejo samo radi tega, ker jej utegne na čelu stati ta ali oni mož. Temu se ne smete čuditi, da so se izprožitelj te ideje v prvi vrsti obrnili do vodje Mladočehov, kajti ti poslednji so v tem trenutku — kar je, to je — predstavitelj naroda češkega. Sicer pa uprašanje, kdo naj bi stal „ligi“ na čelu, niti ni aktuvelno, kajti zagrebški in zaderški list pozivljata le dra. Gregra, da skliče voditelje slovanskih plemen v posvetovanje. Kdo bode na čelu „ligi“ določilo bi se pozneje, a zagotavljam „Slovenca“, da mi bi se je istotako goreče oklenili, naj jej že na čelu stoji dr. Grégr, ali pa — dr. Rieger, kajti „liga“ bi bila zgolj kulturno društvo in bi se po takem nikdo ne smel odmikati iz političnih razlogov.

Prosil bi pojasnila. Iz Trsta se nam piše: Mestni magistrat je torej zažugal, da umakne svojo podporo, ako se ne odpravi slovenski jezik iz prestolnice tržaške. In groznja ta je izdala. Sedaj pa uprašam: od kod pa jemlje magistrat to letno podporo? Mari ne iz davkov? Mari ne plačujejo pošteno svoje davke tudi onih naštetih 26.000 Slovencev — da ne govorim o nenaštetih. Se vidi, da je jeden izgovor, s kojim bi se hotela opravičevati rečena naredba, bolj piškav kot drugi.

Slavnost „Del. podp. društva“ v proslavo obletnice blagoslovljenja društvene zastave se ni vršila. Slavno policijsko vodstvo prepovedalo je namreč z a d n j i dan

pred veselico, to je v soboto, slovesni obhod v cerkev in razvijte zastave pri veselici, dasi je popred ves vsopred dovolilo. Odbor je potem sklenil, da za nedeljo odpade vsa slavnost. Velika večina občinstva pa ni čisto nič vedela o prepovedi in zato je bila cerkev sv. Antona novega natlačeno polna in je pred cerkvijo stala velika množica ljudi. Ke je pa ljudstvo doznalo, da pevec „Slov. pevskega društva“ ne bodo peli, izpraznila se je hipoma vsa cerkev. Komentar tej prepovedi sicer nečemo in tudi ne smemo, napisati, pač pa moramo konstatovati, da se jej je naše ljudstvo čudom čudilo ter je ugibalo sem in tja. Utis pa je bil najneugodnejši. Istotako moramo konstatovati, da se je društvo dne 17. t. m. z razvito zastavo udeležilo po spreveda vsem mestu, ne da bi se pri tem pripetil najmanjši nered. — Menenje naše je, da je najbolje, ako se za letos sploh opusti vsa slavnost ter čaka — ugodnejših časov. —

Novi red. Opozarjamo še enkrat naše vinogradnike, da se nikar ne vznemirjajo radi obdačevanja vinskega pridelka. Imamo namreč zagotovilo s kompetentne strani, da imajo dotične komisije nalog kolikor moči obzirno postopati. Posode ne bodo trebalo, kakor mnogi mislijo, radi cimeniranja v mesto prevažati. Ako bi pa katerikoli podrejeni organ v svoji preveliki službeni ognjevitosti predložil segat, prijavljaj se to kompetentni oblasti — in pomagano bo.

Okoličnanost v svarilo. Kakor nam je znano, imajo nekateri openski kmetje svoje vinograde „čez vrh“. Te vinograde obdelujejo ti ljudje z velikim trudom, ker so jim zelo oddaljeni in ker je do njih zelo slaba in dokaj utrudljiva pot. Na ramenah in glavah treba tedaj prenašati v vinograd in iz vinograda domov. Ker pa ta posestva leže v užitinskih črti, preti tem revežem nevarnost, da bodo morali od pridelanega vina še poseben davek plačevati. Ker je morda še kje drugje v okolici kak tak slučaj, opozarjamo naše okoličane, da se pravočasno s primerno prošnjo obrnejo na kompetentno mesto, da se oproste tega krivičnega davka.

Občinske volitve v Pomjanu. Kakor čujemo so vlozene reklamacije že rešene. Pomjanci so po vsej pravici pričakovali, da so jim že pretečeno nedeljo objavijo za volitve določeni dnevi. Toda motili so se. Županstvo pomjansko se ne gane. Mi razumemo dobro razloge, kateri silijo županstvo, da stvar zavlada, ali politični oblasti mora biti na tem ležeče, da taka velika občina vendar enkrat dobi svoj legalni zastop. Zadeva ta se vleče že nad leto dni.

Posebna vlaka v Zagreb. — Južna železnica dovolila je „Ljubljanskemu Sokolu“ priredbo posebnih vlakov iz Trsta in Maribora v Zagreb. Oba vlaka postajala bosta na vseh postajah. Iz Trsta odšel bode vlak ob 8:55 zvečer ter prišel v Ljubljano okolo štirih ter k Zidanemu mostu ob 6:40 zjutraj; iz Maribora pa odide vlak ob 3:50 in pride k Zidanemu mostu ob 6:58 zjutraj. Tu se oba vlaka združita v skupni vlak, ki se odpelje ob 7:25 in dospe v Zagreb ob 10:50 popoldne. — Cene so jako ugodne. Prijavljamo jih na drugem mestu. — Vožnji listki veljavni bodo štirinajst dni in bode vsakdo opravičen vračaje se, dvakrat preuštiti potovanje.

K izletu v Zagreb. O tacih prilikah, kakor so izložbe, privatna špekulacija navadno skuša okoristiti se. Zlasti stanovanja računajo se tujcem nenavadno drago. Da bi se to ne zgodilo tudi v Zagrebu o ravnokar odprti izložbi, predpisalo je mestno poglavarstvo cene za stanovanja ter je odredilo, da se morajo ceniki po vseh gostilnicah na lahko vidljivih mestih izobešati. — Cene določene so takole: 1. Za gostilnice: Za sobo z 1 posteljo po 50—90 kr., 1 gld., 1 gld. 20 kr. ter najvišje 1 gld. 50 kr. in 2 gld. 50 kr. do 3 gld. na dan,

za sobo s tremi posteljami po 2 gld., 2 gld. 50 kr., 3 gld. in 4 gld. na dan. Za vsako posebno posteljo, katere se na zahtevanje postavi v sobo, ki je bila najeta po gorenjem ceniku, treba je priplačati po 30, 40, 50, 60 in 70 kr. — Poleg teh cen plačati je še posebej za avečavo in postrežbo po 30, 40, 50, 60 in najvišje 70 kr. na dan. 2. Za privatne hiše: Za sobo z jedno posteljo po 50, 60, 70 in 80 kr. ter po 1 gld., 1 gld. 50 kr. na dan; za sobo z dvema posteljama po 1 gld. 1 gld. 50 kr., na dan; za sobo s tremi posteljami po 1 gld. 50 kr., 2 gld., 2 gld. 50 kr., 3 gld. in 8 gld. 50 kr. na dan. — V teh cenah obsežena je že tudi avečava in postrežba. Kdor bi si želel naročiti kako stanovanje za slavnostne dni 6., 7. in 8. septembra, oglasi naj se v pisarni za stanovanja v Marije Valerije ulici št. 3 in pove naj, za kakšno ceno si želi stanovanje.

Vožne cene s posebnim vlakom v Zagreb tja in nazaj so naslednje: I. razred gld. 14, II. razred gld. 10.28 in III. razred gld. 8.98.

Iz Dekani se nam piše: Prosim Vas, da priob. sledeče vrtice o prijaznem večeru prirejenem pri županu gosp. Mahničnu na Rižani v proslavo rojstnega dne našega presvetlega cesarja Frana Josipa I.

Precej ko je solnce zatnilo za goro, začeli so pokati topi, da je odmevalo po vseh okoli stoječih hribih, prišli so Dekanski godci ter svirali so dokaj ubrano „cesarsko himno“. Za godbo zapeli so tudi pevec isto skladbo. Pri g. Mahničnu vršile so se napitnice na našega presvetlega cesarja, da nam ga Bog ohrani še mnogo let in da bi se mu posrečilo obistiniti geslo: mir mej narodi!

Mej napitnicami svirali so godci razne slovenske skladbe, mladina obojega spola pa se je sukala pri luninem svitu do pozno v noč. Reka Rižana šumljala je prijazno v tiho noč, kakor da se i ona veseli tega dne. Čudno pa se mi je zdelo, ko sem pogrešal prvega občinskega svetovalca in tudi c. kr. poštnega uradnika iz Dekanov. Želim, da bi se v prihodnje sešli v večjem številu. Opazovalec.

Vabilo na veselico s plesom, tamburanjem, petjem, igro in deklamacijo, katero prirede slovenski dijaški Tržaške okolice pod pokrov. velezasl. dež. in drž. poslanca Gosp. Ivana viteza Nabergoja v korist Preširnovega spomeniku v nedeljo dne 30. avgusta 1891. v Gostilni „pri Ferlugu“ na Greti. Razpored 1. „Haj Slovani“, udarajo dijaški tamburaši. 2. Govor, govori F. Šmuc. 3. Nedved: „Slava Preširnu“, možki zbor. 4. „Sreča“, udarajo dijaški tamburaši. 5. Förster: „Ah ni li zemljica krasna“, mešan zbor. 6. „Ljepa naša domovina“, udarajo dijaški tamburaši. 7. Stritar: „Preširnova oporoka“, deklamacija. 8. A. Leban: „Dijaška“ poje možki zbor. 9. Vilhar: „Vesoljemu svetu“, sopran solo. 10. „Hrvatsko narodni Kolo“, udarajo dijaški tamburaši. 11. Fr. Končan: „Oče so rekli da le“, burka s petjem v enem dejanju (godba Razmova). 12. „Vse mine“, udarajo dijaški tamburaši. 13. „Cesarska pesem“, mešan zbor. 14. Prosta zabava in potem ples. Začetek točno ob 6. uri zvečer. Ustopnina k veselici 40 nč. Ustopnina k plesu za gospode 1 gld. Sedež I. reda 20 nč. Sedež II. reda 10 nč. Z ozirom na blagi namen se radodarnosti ne stavijo meje. Veselica se vrši pri vsakem vremenu.

Pevsko društvo „Hajdrih“ na Proseku napravi 20. septembra veselico s petjem tamburanjem in igro.

Z Bolškega nam poročajo o velikih nezgodah, ki so se pripetile po povodnji med Trbižem in Bovcem, v noči od 22. do 23. t. m. Blizu Trbiža porušila je voda katere pride iz Rabeljakega jezera, kose ceste in par hiš. Pri „mrzli vodi“, tik poti, katere pelje na sv. Višarje, odnesla je dve veliki in lepi hiši. V Rabeljnu so velike nesreče. Odnesla je mostove, del topilnice in drva ter provzročila še druge

velike nesreče. Od Predila do Bolca so se dogodile nesreče. Nad Strmecem vtrgal se je velik del ceste, ki je padala globoko v „Korita“; to je globoka struja, po kateri teče reka Koritnica. Ko dospel do Loga, vidiš žago in mlin povsem zasuta z debelim peskom, samo pri žagi moli nekoliko stropa na kvišku. Gostilničarju Ferdinandu Štruklju odnesla je Koritnica ves vrt do ogla hiše, ter mu podsula pol hleva. Na drugi strani je podsulo tudi vso hišo. Pri zadnjih hišah pod Logom odnesla je jedno na samem stoječo veliko hišo, o kateri ni duha in ne sluha. Iz globočine okoli 15 m. pri hiši in dolgot ceste okoli 200 m. ravno tiste globočine vzela je voda. Zadnja hiša je tudi vsa izpodkopana iz globočine okoli 30 m., iz katere so vse pospravili ter pustili samo golo zidovje, o kateri se misli, da se je nocojnjo noč zgrudila. Tako so nam napravili hudourniki cesto od Loga do Bolca, da za letos je konec za vožnjo čez Predil.

Tudi okoli Kranjskegore bil je te dni silen naliv, ki je prouzročil velikansko škodo. V Trbiži se je podrlo vsled povodnji 6 hiš; v Poreči na Koroskem se je zrušil zvonik. Po Kastavščini bila je grozna toča.

Nesreča. Dne 23. t. m. ob 3½ uri pop. udarila je strela v grajsko krčmo na Dobravem v Brdih. Materijalne škode sicer ni napravila velika, toliko več pa strahu in pa uničila je — in to je grozno — jedno človeško življenje. Zadel je v dimnik, švignila doli do ognjišča ter zadela staro ženico, mater krčmarja gosp. Reja tako, da se je koj zgrudila mrtva na tla. Tudi dva otroka zgrudila sta se na tla ter silno vpila. Pomislite, kak strah in groza je nastala po hiši. S tem pa strela še ni bila zadovoljna, ampak treščilo je v istem trenutku tudi v grad. Semtertje so popraskane stene, šipe pobite in les raztraskan. V spodnjem razhodišču pri notranjih vratih sedel je 13 leten fantič. Strela švigne uprav tik njega, tako da je vrata razpralo; fantič se zgrudi na tla silno kričé. K sredi ga sliši grajski sodar; ta prihiti in mu pomaga z domačimi zdravili, da mu je hitro odleglo. Bog nas obvari take strašne nepričakovane smrti!

Nesrečni ženci pa bodi Bog milostljiv; naj v miru počiva!

Cena kruhu bode poskočila za 4 kr. pri kilu. Tako so naši peki sklenili.

Umri je ekumeniski patrijarh v Carigradu.

Zblaznel je neki Ivan Hitzelhammer, ker se je bavil socijalističnimi idejami.

„Slovanski Svet“ 16. štev., ima naslednjo vsebino: 1. Položenje v Čehah. 2. Liturgija v gorenji Italiji. 3. Preširnova: Slovo od mladosti, prepisana na cirilico in v ruskem prevodu. 4. Ruska pesem s razlaganjem teksta. 5. Martin Kerpan v ruskem prevodu. (Nadaljevanje). 6. Zgodovina ruskega prevoda Martina Kerpana. 7. Ruske drobtinice. 8. Daljši dopis iz Praga. 9. Razgled po slovanskem svetu. 10. Književnost.

Gospodarske in trgovinske stvari.

Žvepljanje vinskih sodov.

Mej našim slovenskim ljudstvom okrog Trata goji se še vedno prevelika nezaupnost do novotarj v kmetijstvu. Nove iznajdbe, če prav so prek in prek uspešne in koristne, se tudi malo cenijo in še manj urajajo v občno življenje. Tudi žvepljanje sodov se tod ni moglo uvesti, kajti ljudstvo ima še vedno slabo vero, da se z žvepljanjem sodi in vino pokvari. Vendar hočemo tu nekoliko spregovoriti o načinu, kako se morajo vinski sodi žvepljati.

Kadar se je sod izpraznil, postavi se povprek, izmije se dobro z čisto vodo in očisti, ako je potreba, z v ta namen narejenim ščetom ali krtačo. Ko je potem nekoliko ur tako stal, se dobro zamaši in nažveplja. Pri žveplanju, razume se samo ob sebi, treba rabiti kolikor možno čisto

žveplo, kajti samo žveplena kislina, ki v podobi plina od njega izhlapi, je koristna in uspešna, vse druge žveplene primere so nepotrebne. V to svrhu napravljajo nek žvepleni papir, ki se ovije okoli navrtanega dratu ter spusti v sod, pri tem pa treba gledati, da se kapljice, narejene od sežganega žvepla, love v spodaj privezano skledico, ker sicer bi kapale na sodov les ter sod poškodovale. Žveplo v zamašenem sodu toliko časa gori, dokler vase poroka ves še izrabljiv zrak (kisik), na kar ugasne sam ob sebi in operacija je dokončana. Pri tem početju se zrak segreje in doaledno tudi razširi ter žveplena kislina preide v vse še tako majhne luknjice v lesu. Ali to se doseže samo, ako se je veka, na kojoj se je žveplo privezalo, dobro zamašila, na kar treba posebno gledati.

Je pa tudi mnogo sodov, kateri žveplene kisline ne prenašajo, v njih žveplo prav malo časa gori ali koj ugasne. To se dogodi pa, kadar je sod od znotraj že ves prepreden z glivicami, ki živé samo od kisika, ki se nahaja v sodu; ker v sodu kisika ni ali ga je prav malo, žveplo v sodu ne more goreti, a to je za kmetovalca znamenje, da sodu s tem ravnanjem ni pomoči, temveč mu je treba odvzeti spodnje dno ter ga od znotraj dobro s krtačo in vrelo vodo očistiti. Zdrav sod treba zmirom držati žveplanega ter traje leta in leta, ne da bi se izpridil. Dobro je sode vsake tri tedne odpreti ter jih žvepljati, a ne premočno. Predno vlijemo v sod novo vino, odpreti moramo veko ter vanj povonjati; ako diši po „žveplu“, dober je sod in smemo ga napolniti z vsakoršnim vinom ne da bi se nam bilo bati, da se to pokvari, kar se čestokrat prigodi, ako ga denemo v druge nežvepljane in isprijene sode.

Dunajska borza

25 avgusta.

Enotni dr. dolg v bankovih	—	—	gld. 90.35
— v srebru	—	—	90.40
Slata renta	—	—	111.35
5% avstrijska renta	—	—	101.95
Delnice narodne banke	—	—	1010.—
Kreditne delnice	—	—	275.50
London 10 lir sterlin	—	—	118.05
Francoski napoleondori	—	—	9.40
C. kr. cekini	—	—	5.64
Nemške marke	—	—	58.07 1/2

Hiša z vrtom, vinograd in njiva, v Dolini pri Trstu,

pol ure od železniške postaje Boršt, se prostovoljno prodaja za gotovih 1200 gld. Hiša ima dvoje stanovanj, eno pri tleh, eno v prvem nadstropju, vsako po dve sobi s kuhinjo in vežo. 3—8

Več pové iz prijaznosti uprava „Edinosti“.

Razprodaja

istrskega belega in črnega vina
IN VINSKE POSODE

— Jožef Kantz v Sežani —
4—4 (Guličeva hiša)

ima na prodaj večjo množino belega in črnega vina in več kosov vinske posode od 350—700 litrov. Cene jako ugodne.

Tavžentrožni čaj.

Izvrstno sredstvo posebno za čiščenje in presnavljanje krvi, nedosežen proti zgagi (rezačici) in krču v želodcu, proti hemoroidom. Pri otrocih dobro zoper gliste itd. itd.

Zavitek s poukom o uporabi 50 nov. do-
biva se samo v premirani lekarni

Praxmarer „Ai due Mori“
(Telefon 207). Trst Piazza grande.

Ako kedo pošlje 55 kr. v poštinih markah, dobi neposredno en zavoj na poskušnjo. Vrnite se ponarejanja. 10—10

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Kar se dobiva strojev

za kmetijstvo in obrtnijstvo, za pohištvo
in za drugo rabo, najde se v zalogi tvrde

Živic in družb. v Trstu
—31 ulica Zonta 5

vse garantirano in ceneje.

Za zdaj priporoča posebno svoje
vinske stiskalnice, mline, sesalke itd.
Izdeluje vodovode, mline in druge
tvornice na par in na vodo.

Priporoča se omenjena tvrdka
vsem rojakom za obilne naročbe.

DROGERIJA

na veliko i malo

G. B. ANGELI
6—3 TRST

Piazza della Legna br. 1.

sa odlikovanom tvornicom kista

i velikim shladilcem boja na ulje vlastite
priprave. Okvire engleske, francuske, nje-
mačke itd. itd.

Osim toga velik izbor

MINERALNIH VODA

dobavljenih ravno iz vrela zajamčene svieže,
kano i:

Sumpora iz Romanje

za sumporati trsje, pomješanoga sa modrom
galleom vrlo fino sameljenoga, uporabiva
proti mildevu (peronospori). 8—8

ODLIKOVAN GRAFIČEN ZAVOD, ustanovljen leta 1875.

Henrik Freisinger

TRST, via Mercato vecchio št. 4. Lloydova palača.

PEČATI IZ KAUČUKA IN IZ KOVIN.

Blazinice za pečate se stalnim črnilom, Silografija, Mehanična delavnica. Plošče za stanovanja iz
bronce, cinka in smalta. Pisalni stroj različnih sistemov. Priprave za kopiranje, in heliografija.
30—1 čen papir za reproduciranje slik v polusvitu.

Po odpravi proste luke je nižje doli označeno blago prosto carine, radi česar
ponujam okolici in pokrajini.

Jedina obrt v Trstu



Jedina obrt v Trstu

Plahte za vozove, povoščene ali iz kavčuka, črne in bele, narejene na roko. Ker
dobivam te plahte iz prvih fabrik na Češkem, v Feldkirchen, Beču itd. mi je možno
protiviti se kakoršni koli konkurenciji. — Prodajam in posojam vreče za sočivje
moko in vsakojake prirodnine. 9—18

Prilgovana mejnarodna agencija za potovanje

z dekretom kr. og. vlade 26/4 1891. št. 1799, P. S. III.

Dragotin Pirelli

(Carlo Pirelli) — Reka, Via del Lido 537 vis-à-vis il molo Adamich.

Prodaja vožnjih listov:

za vsako mesto preko morja ali kopnega (listki
za II. razred po nižini cen). Izdaja liste za
tja in nazaj za jedno leto z obrestmi po 2000
in to po ceniku, katerega si bodi evropskega
ali ameriškega društva.

Izdaja vožnje listke (biglietti di passaggio)
za Ameriko: preko Havre, preko Anverse, preko
Bremena, preko Hamburga, preko Liverpoola,
preko Glasgowa i preko Southampton-a. — Za
Afriko: preko Geneve, preko Marsilje, preko
Liona, preko Londona i preko Dartmouth-a. —
Za Australijo: preko Geneve, preko Bremena,
preko Anverse i preko Hamburga. — Za prgo
Iquique (itd.): preko Geneve i Montevidea,
preko Hamburga uprav kroz Magelanovo tije-
no i prugom Hamburg, Colon (Colon, Panama,
z železnico) Panama, Iquique, itd. prek mo-
rja po nižini cen.

Potnikom ni treba, da zahtevajo navede-
nje vožnje kate, niti da mislijo za razrede ali
položje kaparo. Dosti je, da dojdejo k agenciji
na Reki ter da tu kupijo karto, potem morejo
v vsakem mestu ostati, kjer jim je drago od kjer
odhaja parobrod ob dnevi, dočeni mu od a-
gencije. Agencija bode pazila na točna odha-

opek za streho (korcev), stare trdne
in prav v dobrem stanu, dobi se po
prav nizkej ceni.

Kdor jih želi kupiti, oglasi naj se pri

Josip Milave-u,

trgovcu v Cerknici, pri Rakoku.

Absolviran gimnazijalec

bi rad podučeval v šolskih predmetih,
naj raje v računstvu. Več pri vred-
ništvu „Edinosti“.

Vinski ekstrakt.

Za ttenotno napravo izvrstnega zdravega
vina, kojega ni moči razločiti od pravega narav-
nega, priporočam to že skušano specializeto.
Cena 2 kil. (ki zadostujeta za 100 litrov
vina) 5 gld. 50 kr. Receipt priloži se gratis.
Jamčim najbolji vseh in zdrav izdelek.

Spirita prihrani,

kdor uporablja mojo nenadkriljivo esenco za oja-
čevanje žganih pijač; ta esenca podeli pijacem
prijeten, rožok okus in se dobiva le pri meni.
Cena 3 gold. 50 kr. za kilo (za 600—1000
litrov) vstevši pouk o uporabljanju.

Razum teh specialitet ponujam vsakovratno
esenco za izdelovanje ruma, konjaka, finih likërov
itd. najbolje in nenadkriljivo kakovosti. Recepti
prilagojo se gratis. Cenik franko.

Karl Filip Pollak,

Essenzen-Specialitäten-Fabrik

20—8 In PRAG. 7—20

Iščejo se solidni zastopniki.

Mlekarna iz sv. Petra

FR. GERŽINA

nahaja se od jutri 23. t. m. naprej
v Via del Campanille hiša Jak.
2-3 Brunner št. 8.

La Filiale della Banca Union

TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca
e Cambio - Valute.

a) Accetta versamenti in Conto corrente, abbonando
PER BANCONOTE: PER NAPOLEONI:

3 1/2 % c. prev. di 5 g.n.	2 1/2 % c. prev. di 20 g.n.
3 1/2 % a 4 mesi fisso	2 1/2 % a 4 mesi fisso
3 1/2 % a 8 mesi fisso	2 1/2 % a 8 mesi fisso
3 1/2 % a 12 mesi fisso	2 1/2 % a 12 mesi fisso

In banco giro abbonando il 2 1/2 % inter-
esse annuo sino a qualunque somma; preleva-
zioni sino a flor. 20.000 — a vista verso chèque;
importi maggiori preavviso avanti la Borsa —
Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti sino
alle 5 pom. la valuta del medesimo giorno.

Assume pel propri correntisti l'incasso di
conti di piazza, di cambiali per Trieste, Vienna,
Budapest ed altri principali città; rilascia loro
assegni per queste piazze, ed accorda loro la facoltà
di domiciliare effetti presso la sua cassa franco
d'ogni spesa per essi.

Procura poi propri clienti informazioni
sull'Internaz. e sull'Estero verso il solo rimborso
delle spese postali.

b) S'incarica dell'acquisto e della vendita
di effetti pubblici, valute e di cose nonchè del in-
casso d'assegni, cambiali e coupons, verso mo-
dica provvigione.

c) Sconta cambiali dirette e domiciliare a
condizioni correnti.

d) Rilascia assegni ed apre crediti su tutte
le piazze dell'Internaz. e dell'Estero a mo-
diche condizioni.

e) Sovvenzione effetti e valute.

f) Accordi ai propri committenti la facoltà
di depositare effetti di qualsiasi specie e ne
cura gratis l'incasso dei coupons alla sca-
denza.

g) Vende le obbligazioni comunali 4 1/2 % della
Prima Cassa patriottica di risparmio di Buda-
pest, le lettere di pegno 4 1/2 %, e le obbligazioni
comunali 4 1/2 %, con premio del 10 % della Banca
commerciale ungherese di Budapest, le ob-
bligazioni comunali 4 1/2 %, e le obbligazioni 4 1/2 %
con 10 % di premio della Banca ipotecaria
ungherese di Budapest, le lettere di pegno
4 1/2 %, della Banca centrale austriaca di ore-
dito fondiario, i lotti 3 %, 1. a e 2. a emissione
dell'Istituto di credito fondiario austriaco,
(Boden credit) le obbligazioni 4 1/2 %, con lotteria
(vincita principale flor. 50.000) della Banca
ipotecaria ungherese di Budapest, le lettere
di pegno 4 % dello Stabilimento provinciale
ipotecario dell'Austria inferiore al corso
di giornata. 8—12

Čas nam je preporučiti p. n. občinstvu
Trsta i okolice, Primorja i ostalih hrvat-
sko-slovenskih gradovah i mjestah, sa so-
lidnosti i jeftinoće poznatu, te obilnimi
modernimi pismeni strojevi providejnu

JEDINU SLAVENSKU

TISKARU U TRSTU

Ista prima i obavlja svaku naručbu
bilo koje vrsti knjigotiskarskoga posla
te preporuča se osobito za ove vrsti tis-
kanice kao n. pr.:

za župne urede, okružnice, račune, list. artije
i zavitke s naplcom, preporučne karte, posjetnice,
zaručne i vjenčane objave, pozive, rasporede, ulaz-
nice, oglase, pravila, izvješće, zaključne račune,
ročištnike, punomoći, cjenike, jestvenike, svake-
vrstne skrižaljke, izpovjedne odule, knjige itd.

Uvjerava se p. n. občinstvo, da će nam
biti osobita briga, p. n. naručitelje u svakom
pogledu zadovoljiti koli brzo i točnom
podvorbom, toli jeftinom cjenom i ukusnom
izradbom.

Drži u zalih (ekladiscu) sve potrebne tis-
karske i knjige za crkvene urede.

Onda ima na prodaj aliudeće knjige:

Kmetijsko berilo za nadaljevalne tečajne ljudskih
šol in gospodarjev v pouk ciena prije 50 nvč.
sada 40 tvrdo vezana . . . n. 40
Sodnijski obrasci sastavljeni B. Trnovcem . . . n. 30
Vilim Tel. prevod Cegnara . . . n. 40
Ljudmila prevod J. Lebana . . . n. 30
Filip prevod Križmana . . . n. 30
Antigona prevod Križmana . . . n. 30
Pjesma o zvonu prevod A. K. Istranin . . . n. 30
Istra pjesma . . . A. K. . . n. 30

Ove su knjige jako prikladne za darove o
praznicah zato ih al. občinstvu preporučamo.

Kod naručivanja tiskarica i drugog, molimo
naznačiti točno naručbu i dotični naslov
(adresu) naručitelja.

Za obilnu naručbu preporuča se

Tiskara Dolenc

Piazza Caserma št. 2. (uhod iz via Pesa)

Tiskarna Dolenc v Trstu.

Izdajatelj in odgovorni urednik Maks Cotič.